

Appellativa egennamn i nysvenskan.

Frågelista.

Lund, Januari 1898.

I och för utarbetandet af en afhandling om de svenska personnamnen i appellativ och figurlig användning vågar jag pånda mig till Eder med en förordning om benäget biträde.

Skulle Ni i vidfogade namnlista, baserande sig på mina samlingar ur litteraturen, hvardagsspråket och dialekterna, vilja vid de för Eder bekanta namnen tillägga en anteckning om den trakt eller de trakter, hvarest Ni känner ifrågasvarande appellativt brukade namn (eller uttryck), samt bifoga de notiser om dess användning, som Ni anser Er kunna lämna?

Naturligtvis är jag tacksam för alla tillägg till min namnlista, som Ni vill göra.

Citat ur litteraturen samt uppgifter om motsvarigheter i främmande språk eller om ifrågasvarande uttrycks ursprung äro synnerligen välkomna.

Det behöfver knappt påpekas, att sådana tillfälliga namnbildningar, som bestå däri, att till en persons verkliga namn ett eller annat tillägg fogas, icke höra till de appellativnamn, som här efterfrågas. Skillnaden mellan de antydda namngrupperna må klargöras genom följande exempel: Hanna var en riktig Pladder-Maja; hon kallades därför Pladder-Hanna, där Pladder-Maja är ett appellativt egennamn, Pladder-Hanna en tillfällig bildning.

Jag hoppas, att jag i den af mig förberedda afhandlingen får nämna Eder såsom min sagesman vid hvarje från Eder direkt hämtad uppgift.

Det vore synnerligen önskvärdt, om denna frågelista med vidfogade upplysningar blefve återsänd till mig så fort som möjligt (åtminstone före Februari månads utgång).

Motseende ett benäget svar

Vördnadsfullt

Theodor Hjelmqvist.
Docent.

Långbenta-Anders

Gren-Anna, skogsfrun

Målar-Annika

August (Agust), »hudik, kurre»

Skrik-Bärlet

Benjamin, mager person

Arga-Britta

Badstu-Britta, gräshoppan

✓ Ricka-Britta

Risset-Britta

✓ Sjöp-Britta

Skvaller-Britta

Slamse-Britta

Snåla-Britta

Tall-Britta, skogsfrun

Bårta, argbigga

Ilsk-Bårta

Cecilia, »Syster sessla», »lipexill, pipesill» (af »Silla»)

Lat-Sissa

Lip-Sissa

Koller-Lotta

Lort-Lotta
 Moster Lotta, kaffekannan
 Sjäp-Lotta
 Sladder-Lotta
 Socker-Lotta
 Brake-Daniel
 Mage-Daniel
 Skrako-Daniel
 Rako-Dan
 ✓ Lill-David, lillfinger
 Ebba nipperlipp
 Snål-Elsa
 ✓ Fis-Lisa
 ✓ Fjärt-Lisa
 Hamse-Lisa
 Kake-Lisa
 Kvick-Lisa
 Lala-Lisa
 Lip-Lisa
 Pip-Lisa
 Pjank-Lisa
 Pjaka-Lisa
 Sjäp-Lisa
 Smuts-Lisa
 Snask-Lisa
 Sory-Lisa
 Tigge-Lisa
 Tramse-Lisa
 Lip-Ella
 Erik, karbasen
 Gamle-Erik, djäfvulen
 Mäster Erik, karbasen
 Gamle Järker, djäfvulen
 Eskil, skälm?
 Gösta, öfverdängare?
 Fyll-Slufva
 Helga Högben, väggspindel
 Henrik, ? (Figaro 1890, nr 6, s. 3)
 Döfve-Henrik
 Håkan, snälling
 Snål-Håkan
 Inga Schaber, penningbrist
 Buck-Ingrid, skogsfrun

Lip-Jakob
 Lopp-Jakob
 Jäppe, slyngel (Sthm)?
 Jehu (ett)
 Klump-Job
 Snål-Job
 Johannes in eodem
 Joga-blund
 Gamle-Joga
 Snor-Joga
 Jan Hagel
 Dummer-Jan
 Klater-Jan
 Nyp-Jan
 Plumper-Jan
 ✓ Vr-Jan
 Janne
 Grill-Janne (utbredning?), Jämför Figaro 1891, nr 38, s. 3 och Figaro 1892, nr 5, s. 3.
 Kväsar-Janne
 Lill-Janne
 Prill-Janne
 Trill-Janne
 Dubbel-Janne
 Jon = Jon Blund
 Jon Blund
 Lång-Jon = Jon Blund
 Tjuf-Jon, fågel
 Jöns
 Jöns mutare
 Buska-Jöns
 Dummer-Jöns
 Lång-Jöns, hufvudkudde
 Jösse
 Ung-Jösse
 Hans, kaxe, «sitta eller stå som Hans», vråka sig
 Hans och Greta
 Hans i strand, ringflingret
 Hans Lappe, narr
 Hans med den röda munnen, penningen
 Hans råd, penningen
 Hans skänke, mutare, mutor
 Hans smulgråt

Hans uti källaren
 Bulter-Hans
 Gammal-Hans, djäfvulen
 Grot-Hans
 Gästabuds-Hans
 Junker Hans
 Klump-Hans
 Konst-Hans
 Lort-Hans
 Lump-Hans
 Mäster Hans, bödeln
 Pock-Hans
 Präl-Hans
 Skrab-Hans
 Skrall-Hans
 Skrik-Hans
 Skrä-Hans
 Skrävel-Hans
 Slarf-Hans
 ✓ Smal-Hans
 Smaler-Hans
 Snål-Hans
 Stor-Hans
 Jack, sjömannen (den engelske)
 Bakelse-Jeanna
 Julia, kolifej
 Karl-finger, (ringflingret)?
 Karl-Petter, «osa K.»
 Kalle glader, muntergök, sup
 Kalle Wallin, ett slags punsch
 Blinde-Kalle
 Kluta-Kalle, (trasmatta)?
 Omnibus-Kalle
 Palla-Kalle, (trasmatta)?
 Polett-Kalle
 Tidnings-Kalle
 Ångbåts-Kalle
 Snälla Katrin, diarré
 Karin, fågelnamn
 Kajsa, ränseln, kaffekannan, hyrdroskan
 Klara, brännvinslaskan, kaffekannan
 Klas, kajan
 Klas Maktig

Kalas-Klas
 Knulle-bajbaj (Söndagsnisse 1863, den 19 Juli)
 Konfucius, konfys person
 Slåte-Kristen, växtnamn
 Guds-Kerstena
 ✓ Lata-Stina
 Lilla-Stina
 Långa-Stina
 Skvaller-Stina
 Slammer-Stina
 Tok-Stina
 Fyll-Killa
 Lala-Killa
 Skvaller-Killa
 Snål-Killa
 Usl-Killa
 Kristoffer, stoffel, stuffel, stofil
 Lasse, dräng, «halfoddy», gris
 Lasse i lomt, växtnamn
 Lasse med röda mössan, växtnamn
 Barfola-Lasse
 Bläck-Lasse
 Kloster-Lasse
 Lasse-Lasse
 Skjort-Lasse
 Tok-Lasse
 Tjock-Las?
 Lazarus, lasig person, fattighösa
 Lilj, sköka
 Lukas, lufver
 Malena, stygga, skvallersyster
 Lala-Malena
 Snåla-Malena
 Hamsa-Malin
 Tramsa-Malin
 Magga?
 Lort-Magga?
 Måns, klumpig, trögtänkt person
 Måns, katt
 Dummer-Måns
 Dål(i)-Måns
 Fiske-Måns, (fiskmåns)?

Flott-Måns	Tramse-Maja
Grå-Måns	Tras-Maja
✓ Gråt-Måns	✓ Traske-Maja
Kak-Måns	Majsas afsked
Kisse-Måns	✓ Mats (= tomhet i kassan, efter finskan)
Knusset-Måns	Mats ur skolan
Kräsen-Måns	Mats i buken
Lort-Måns	Mats-mjuker
Pladder-Måns	Mats-lapp, dummerjöns
Skrigt-Måns	✓ Kaffe-Matte, kaffekitteln (finl.)
Skägg-Måns	✓ Nukku-Matte, Jon Blund (finl.)
Sladder-Måns	✓ Risse-Matte, trashank
Smek-Måns	Skol-Matte
Smet-Måns	Masse, kaffekitteln, «kalla någon för Masse»
✓ Sndt-Måns	Mas, pank, dalkarl
Swart-Måns	Grå-Mas, vargen
✓ Sylt-Måns	Mesak, mes
✓ Söt-Måns	Mickel, tysken, räfven, tafatt person
Sömn-Måns	Byx-Mickel
Tråk-Måns	Krok-Mickel
Trög-Måns	Krus-Mickel
✓ Äppel-Måns	✓ Ox-Mickel
Manasse, sup	Skjort-Mickel
Småt-Greta	Smor-Mickel
Swarta-Greta, tatterska	Swat-Mickel
Dans-Maja	Mälla, tackan
Flamse-Maja	Pladder-Mälla
Flin-Maja	Sladder-Mälla
Gat-Maja	Slätta-Mälla
Grin-Maja	Döf-Nicke
Humse-Maja	Nisse, sup, «löpa Nisse i näsan»
Harp-Maja	Nisse i hvar gata
Lat-Maja	Döf-Nisse
✓ Nigar-Maja	Korfa-Nisse, Cornelius Nepos
Pladder-Maja	Löpar-Nisse
Prat-Maja	Orgel-Nisse
Pyse-Maja	Smörgås-Nisse
Skaller-Maja	Såttar-Nisse
Sladder-Maja	Nisse = tomte
Slammer-Maja	Grine-Ola
✓ Starf-Maja	Lilen-Ola, långlingret
Snusk-Maja	Olle, djäfvulen, bränvinsflaskan, tjuren (mota)
Stat-Maja	Olle i grind

Olle tjugare	Per i håla, lek
Olle rglare, lillfingret	Per tjugare
Blind-Olle	Per Mats höns
Bår-Olle, döden	Per målare
Flin-Olle	Per sannare
Grin-Olle	Per skraddare
Skratt-Olle, bränvinsflaskan	Per snickare, peklingret
Snatt-Olle	Drummel-Per
Svart-Olle, sotarpojke	Fattig-Per Ersson
Tjock-Olle	Horn-Per, djäfvulen
Vapenhus-Olle, döden	Ko-Per, drängen?
Ol-Ols, afträdet	Lille Per («Lille Pers förundran»; lillfingret; «lille Per Måns», afträdet)
Pamfilus	Macka-Per
Petter, kaffekitteln	Måster-Per, bödeln
Petter målare	Sko-lös-Per, björnen
Petter Niklas, membrum virile	Snickar-Per, peklingret
Blinde-Petter	Släte-Per
Drummel-Petter	Sticken-Per
Dum-Petter	Pelle, tjäder, bagge
Döfve-Petter	Pelle i bäcken, växtnamn
Fän-Petter	Pelle knussel
Fästmans-Petter	Pelle nufiken
Lil-Dolan, Juniter	Pelle på strand, växtnamn
Kaffe-Petter	Pelle snusk
Lille-Petter, lillfingret	Bonde-Pelle
Lögn-Petter	Drummel-Pelle
Milde-Petter	Dum-Pelle
Nätte-Petter, djäfvulen	Enaske-Pelle
Pine-Petter	Grin-Pelle
Röde-Petter, djäfvulen	Grisa-Pelle
Salt-Petter, salpeter	Guld-Pelle, järn- 1. blykula i läderrem
Sankt-Petter, salpeter	Horn-Pelle, djäfvulen
Stolte-Petter, väderflöjeln	Lill-Pelle, lillfingret
Svarte-Petter, spaderknekt, smutsig person, kaffe-kitteln, lyktstolpe, «Svarte Petters följe»	Liss-Pelle
Tramse-Petter	Mäske-Pelle
Vild-Petter	Port-Pelle, portvakten på Serafimerlasarettet
Välte-Petter velociped, velocipedist	Res-Pelle
Per (taga P. af loftet)	Sjaske-Pelle
Per finne, ringfingret	Skum-Pelle, kortspel, oförsämd människa
Per Gunnar	Skit-Pelle
Per i backe, växtnamn	Slatter-Pelle
Per i Gölingsstorp, fågel	Släte-Pelle

✓ Snark-Pelle Nölbom, Nötenbom
✓ Snus-Pelle Drunnulal
Sausk-Pelle Dyrendal
Stall-Pelle Jämmerdal
Sticken-Pelle Klumpendal
Stuta-Pelle Lateral
Svärjare-Pelle Lederdal
Torn-Pelle Rankendal
Åske-Pelle Slarfendal
Elter-Pirre Slinnerdal
Päls påse Styggerdal
Pål sannare Vippendal
Pälle, hästen ✓ Enaskenfelt
Snor-Pälle Slyngelfelt
Lip-Sara Springfelt
Murket-Sara Uselgren
Sjöp-Sara Svällenhjäl
Sura Sara Bodkoist
(Sigurd), Sjul, djäfvulen Dysterkoist
Lip-Siri Fäkoist
Går-Staffan Gränkoist
Slen Matsson, julöiet Lugnkoist
Sven svingare Munterkoist
Tomas, tomhet Nötkoist
✓ Torkel, elak person Snätkoist
Torkel trädrott Uselkoist
Torkel träbock Grätelin
Truls Sjäskelin
Ture? Skrabbelin
Lustig-Ture? Slarfelin
Urbanus, yr person Smädelin
Zebedeus, sölkorf Traskelin
Trögelin
Magerman
Smalman
Bäckström (en som väter ned sig)
Glömström
Ravallac
Nölbom
Dumbom

